

Морамо се чврсто држати наших права из тапије на Косово и Метохију

Спољна политика Србије била је у првој половини 2010. изузетно динамична и наглашено аутентична, али је у другој половини године неочекивано подлегла притиску Запада лишавајући се оба атрибута.

То се односи, пре свега, на Косово и Метохију, које је главни лакмус за оцену исправности и ефикасности наше спољне политике. Слогани као што су „ЕУ нема алтернативу”, „ЕУ је први приоритет Србије”, „и ЕУ и Косово” нису осигурали ни већу и бржу проходност Србије на Западу нити су одвратили водеће западне земље од вршења још директнијих притисака на нашу земљу да пристане да буде прва и једина земља која ће жртвовати значајан део своје исконске националне територије за улазак у ЕУ.

Уместо што смо дефетистички и на своју штету прихватили став Запада да се једино разилазимо у питању Косова и Метохије, а да у свему другом можемо да развијамо пријатељску сарадњу, морали смо, колико год у томе каснили, да Запад вратимо на црту и ставимо пред, за њега, немогућ избор: Косово или Србија. Само на такав начин, као земља која заиста држи до свог суверенитета и достојанства, имали бисмо изгледа да Запад одвратимо од комадања наше територије и да на опипљив начин утичемо на промену његовог отвореног антисрпског става. Пошто такву отрежњујућу опомену водећим западним силама нисмо досад учинили, већ се свакодневно заричемо да нам је чланство у ЕУ прече и важније од свега осталог, доспели смо у најгору могућу ситуацију: да будемо таоци сопствене политике. Отимачима Косова и Метохије и неуморним лобистима за признавање независности самопроглашене државе Косово ставили смо се на тацну. Они би били наивни када то не би до краја искористили. Последњи пут то се десило када су нас јесенас грубим уценама натерали да прогутамо сопствени национални и државни понос и да у Генералној скупштини УН повучемо нашу и прихватимо њихову резолуцију о Косову. У нашој државној историји одавно нисмо доживели такво јавно понижење. Напустили смо нашу борбу за решавање питања Косова на принципијелан начин и прихватили варијанту његовог решавања на прагматичан начин који наводи воду на млин наших противника. Поштеђени смо признавања тзв. нове реалности, али не и нормализације сарадње са тзв. новом државом у оквиру приоритетизоване регионалне сарадње. Тај суноврат наше спољне политике поништио је неке дотадашње позитивне резултате и вратио нас у инфериорни

и, у суштини, вазалски положај према Западу.

То је било могуће због тога што безрезервни прозападни курс наше спољне политике, инаугурисан после 5. октобра 2000. године, није озбиљно и одговорно преиспитан после отвореног стајања водећих западних земаља на страну Албанаца у вези са Косовом и Метохијом и њиховог муњевитог признавања самопроглашене независности те наше јужне покрајине. Доктрина о четири стуба наше спољне политике стидљив је наговештај постојања свести о томе, али је она само условни рефлекс на непријатан надражај из тог правца.

Србија се и уочи 2011. године налази пред истим избором пред којим је била и у 2010. години: да ли да послушно следи политику западног дела међународне заједнице чак и ако се она не подудара са свим нашим интересима, или да у новом полицентричном свету који се брзо развија изгради сопствену вишестрану политику, која претпоставља и корективни отклон од генералног идентификовања са Западом. Опција веће независности спољне политике подигла би наш углед и цену на свим странама, укључујући и Запад, и сачувала би перспективу борбе за очување Косова и Метохије као интегралног дела наше земље, свеједно колико дуго би она трајала. Наставком текуће политике незамерања Западу без обзира на то како се према нама понаша резултовало би нашем даљем лелујању у вези са Косовом и Метохијом, све до предвидљивог малаксавања и обустављања сваког даљег отпора политици свршеног чина.

Наше главно, можда и једино оружје које водеће западне земље невољно признају је наша тапија на Косово и Метохију. Док се будемо чврсто држали права из те тапије, „нова реалност” ће бити само наметнути провизоријум, а не трајно стање. Зато водеће западне земље све чине да нас извуку из тог чврстог лежишта и увуку у процес директних разговора са Албанцима с ограниченим темама које ће они усмеравати. Доследна одбрана нашег права на Косово и Метохију најбоља је заштита од таквих намера.

*Бивши дипломата, министар спољних послова СРЈ

(Политика)